*Comisia pentru afaceri juridice*

21.1.2015

# DOCUMENT DE LUCRU

privind o posibilă extindere a protecției indicațiilor geografice ale Uniunii Europene la produsele neagricole

Comisia pentru afaceri juridice

Raportoare: Virginie Rozière

**Definiție și context**
Calitatea, reputația sau alte caracteristici ale unui produs pot fi determinate de originea sa. Indicațiile geografice sunt denumiri de locuri (sau, de asemenea, în anumite țări, cuvinte asociate unui loc) folosite pentru a identifica produsele care provin din aceste locuri și care au aceste caracteristici.
Uniunea Europeană are numeroase produse care se bazează pe cunoștințe și pe metode de producție tradiționale: cuțitul Laguiole, cristalul de Bohemia, tartanele scoțiene, marmura de Carrara sau tapiseria Aubusson. Aceste produse fac parte din patrimoniul cultural, social și economic al unui anumit loc și fac dovada amplorii know-how-ului și a patrimoniului cultural european. Acestea reprezintă o istorie, cunoștințe de specialitate, talente.
Întrucât sunt rezultatul acestui know-how, întrucât sunt produse de calitate, căutate ca atare, întrucât sunt reprezentative pentru un loc, o cultură, aceste produse pot fi victimele uzurpării. Această uzurpare implică un dublu prejudiciu.
În primul rând, un prejudiciu pentru consumatorii care intenționează să cumpere produse reprezentative pentru know-how-ul local, de calitate, și care, în cele din urmă, intră în posesia unor produse fabricate oriunde în afară de locul unde ar trebui să fie fabricate, deseori fără a respecta tradițiile care au contribuit la crearea notorietății lor.
Apoi, un prejudiciu pentru întreprinderile care sunt concurate de produse care uzurpă notorietatea lor și sunt vândute la prețuri mai mici. În plus, în anumite cazuri, acest fenomen are și efectul colateral de a aduce prejudicii imaginii și reputației produselor autentice.

**Legislația în vigoare**
Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS) al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) definește un nou standard de protecție pentru toate produsele. Acesta impune obligația de a proteja indicațiile geografice pentru a nu induce publicul în eroare și a împiedica concurența neloială.

În prezent, la nivel european, există patru regulamente referitoare la înregistrarea și protecția indicațiilor geografice:
- Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 privind produsele agricole și alimentare, așa-numitul regulament „calitate”;
- Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 privind produsele vitivinicole, așa-numitul regulament „unic OCP”;
- Regulamentul (UE) nr. 110/2008 privind băuturile spirtoase;
- Regulamentul (UE) nr. 251/2014 privind produsele vitivinicole aromatizate.

În schimb, nu există la ora actuală o legislație europeană care să protejeze folosirea denumirii produselor industriale și artizanale. Instrumentele juridice naționale sunt, de fapt, cele care protejează produsele neagricole, ceea ce înseamnă că nivelurile de protecție juridică variază de la un stat la altul. Producătorii care doresc să protejeze o indicație geografică în UE pentru produsele lor neagricole trebuie să depună o cerere în fiecare stat membru în care acest lucru este posibil(doar 15 state au adoptat un regim juridic în această privință), ceea ce nu este eficace pentru funcționarea pieței unice a UE.

Din acest motiv, Comisia Europeană a decis, ca urmare a unui studiu și a unei audieri publice, să lanseze o consultare prin intermediul unei Cărți verzi privind o posibilă extindere a protecției indicațiilor geografice la produsele neagricole.

**Conținutul Cărții verzi**
Cartea verde prezintă situația măsurilor de protecție existente la nivel național și european, precum și beneficiile economice, sociale și culturale la care ne putem aștepta de la o protecție sporită a indicațiilor geografice în UE. Sunt prezentate și supuse dezbaterilor diferite opțiuni privind legătura dintre produs și teritoriul de origine în special sau modalitatea de a spori protecția.
Astfel, Comisia își pune întrebări cu privire la domeniul de aplicare care ar putea include o inițiativă legislativă europeană. Într-adevăr, protecția indicațiilor geografice trebuie să permită evitarea oricărei concurențe deloiale sau induceri în eroare a consumatorului. În plus, anumite indicații trebuie să fie excluse din protecția indicațiilor geografice, de exemplu termenii generici sau indicațiile geografice omonime.
Cartea verde analizează, de asemenea, diferitele aspecte procedurale. Într-adevăr, un proces de înregistrare este recomandat de către Comisie pentru a obține o securitate sporită, în special în ceea ce privește punerea în a aplicare a drepturilor în caz de litigiu. Această înregistrare ar fi încredințată administrațiilor naționale pentru a permite respectarea atât a criteriilor comune la nivelul UE, cât și a specificităților locale. Delegarea acestei responsabilități la nivel național nu ar împiedica crearea unui registru de indicații geografice la nivelul UE.

**Recomandări**
Raportoarea salută publicarea Cărții verzi și susține introducerea la nivel european a unui instrument de protecție, destinat în mod specific produselor neagricole, care să permită punerea în valoare a producțiilor industriale și artizanale și sporirea încrederii consumatorilor.
Astfel, raportoarea susține:

- un sistem unic de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole la nivel european, inclusiv un sistem de înregistrare recunoscut la nivel european;
- un sistem care să limiteze costul și sarcina administrativă pentru întreprinderi, oferind totodată garanții suficiente pentru consumatori;
- un dispozitiv care să permită recunoașterea legăturii dintre produs și zona geografică acoperită de indicația geografică, această legătură putând fi mai mult sau mai puțin strictă;
- un dispozitiv care să permită întreprinderilor în cauză să ia inițiativa de a crea indicații geografice, prin intermediul unui caiet de sarcini adaptabil la evoluțiile proceselor de producție și la inovații;
- un dispozitiv care să asigure coexistența indicațiilor geografice cu drepturile anterioare.

Mai exact, raportoarea subliniază următoarele elemente:

- Definiție: În general, o indicație geografică reprezintă denumirea unei zone geografice, câteodată asociată cu denumirea unui produs. Putem însă să luăm în considerare extinderea la o denumire negeografică, dar la care se face referință în mod clar. Acest lucru ar permite o acoperire mai largă. Este sistemul adoptat de indicațiile geografice agricole (de exemplu, feta sau cava). La o scară mai largă, putem să ne imaginăm protecția indicațiilor geografice constituite dintr-un semn sau simbol netextual, în acest caz asociat fără îndoială unei regiuni.
- Exceptări: Este clar că trebuie excluși termenii generici (în conformitate cu articolele 24§6 din Acordul TRIPS) sau indicațiile omonime. Exemplul-tip este apa de colonie care desemnează în prezent un tip de parfum și nu un loc de producție. Exceptările de la articolele 6 alineatele (1), (3) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 1151/2012

referitoare la indicațiile geografice pentru produsele agricole ar putea fi date ca exemple.

- Legătura dintre produs și locul de origine: Legătura cu locul de origine este indispensabilă pentru a putea identifica un know-how și calitatea produsului, dar și originea materiilor prime. Această legătură poate avea diferite forme, pentru produsele agricole există IGP-urile (o parte din producție trebuie să provină din zonă, nu materiile prime) și DOP-urile (producția și materiile prime trebuie să provină din zona protejată). Distincția este posibilă atunci când este vorba despre un produs precum piatra, în cazul căruia materia primă trebuie să provină din teritoriul respectiv.
- Înregistrarea: În conformitate cu legislația în vigoare, înregistrarea nu este obligatorie, însă aceasta oferă o siguranță sporită în caz de litigiu. Totuși, acest lucru implică anumite costuri. În acest caz, va fi necesar să se găsească un echilibru pentru a nu împovăra prea mult întreprinderile tradiționale și artizanale pe care acest regim trebuie în primul rând să le protejeze.
- Relația dintre indicația geografică și marcă: Relația dintre mărci și indicațiile geografice va trebui să fie stabilită în mod clar pentru a evita conflictele.